

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXXI.

ČÍSLO 7

JÚL 2023

Výsledok

Farská rada - Letný rozpis omší - Personálne zmeny - Júnové akcie
Na slovíčko s primátorom - Pozvánka na púte - Boh ma potrebuje

Sviatosť birmovania, farský Kostol sv. Bartolomeja, 28. mája 2023 (64 birmovancov)

Výsledok si vyžaduje pričinenie človeka

Čo vám napadne pri slove „výsledok“? Výsledok nejakej práce alebo činnosti, voľieb či skúšky v škole? Alebo výsledok rozhodnutia, uvažovania, súťaže, tréningu, hlasovania, prípravy, športového stretnutia, operácie či liečebného postupu?

Každý výsledok môže byť pozitívny alebo negatívny. A treba sa k nemu dopracovať, čo často stojí námahu. Výsledok sa totiž netvorí sám od seba; potrebuje pričinenie niekoho - človeka so svojimi darmi, talentami, pokorou, láskou a dostatočnou dávkou trpezlivosti.

Dá sa to uviesť na jednoduchom príklade: Jeden svätý muž stretol na prechádzke mestom žobrajúce dievčatko oblečené v handrách. V myšlienkach sa obrátil na Pána Boha: „Pane Bože, ako môžeš také niečo dopustiť? Prosím ťa, urob niečo.“ Večer v televíznych novinách videl umierajúcich, vojnu, rôzne nepokoje. Znova prosil: „Pane, koľko biedy. Urob konečne niečo!“ V noci mu Pán jasne povedal: „Ja som už niečo urobil. Stvoril som teba!“

Boh uskutočnil dokonalý výsledok - stvoril človeka, ktorého obdaroval rozumom a potrebnými prostriedkami na sebarealizáciu. Ukážkovým príkladom je Ježiš Kristus, ktorý sa nám prihovára tichými podnetmi v duši. Ukazuje nám, že ak chceme dosiahnuť dobrý výsledok práce, potrebujeme sa oslobodiť od svojho ega, aby sme boli sami sebou. Učí nás odovzdať sa do služby bližnému, čo prináša naplnenie života.

Výsledkom je tiež dozretie pre konanie dobra, ktoré do nás vnáša radosť, nádej, entuziazmus, nadšenie, posilnenie vo viere i láske. Príkladom toho je aj úvodná fotografia - titulka - birmovancov, ktorí sa tešia z výsledku po príprave na birmovku tesne po prijatí tejto sviatosti. Výsledkom je tiež pokojné ukončenie školského roka, usmiata tvár prvoprijímajúcich detí po prijatí Ježišovho Tela; nádej mamy už nedúfajúcej v odpustenie či chuť miništrantov stáť pri oltári.

Milovaní čitatelia! My zasievame. Aký bude výsledok letnej sejby? Podarí sa nám, aby vyklíčila úroda, ktorá bude mať Boží podklad? Myslím si, že áno. Len sa vložme do náručia Rozsievачa, ktorý sám najlepšie vie, aký výsledok je pre nás dobré dosiahnuť. A aj nám ho pomôže zrealizovať.

Pavol Škovránek, kaplán

Turíčna vigília bola plná vd'aky

V sobotu 27. mája sa slávenie Turíc vo farskom kostole začalo slávnostnou vigíliou, ktorú slúžil pán kaplán Pavol Škovránek a svojím spevom ju sprevádzal Mládežnícky zbor. Vigília bola slúžená v predĺženej forme a oproti bežnej sv. omši bola obohatená o viaceré čítania či čítanie evanjelia v gréčtine.

Celá sv. omša sa niesla v slávnostnom duchu. Po vstupnom sprievode iba za svetla sviec nasledovali štyri čítania zo Starého zákona. Po nich zaznel hymnus Sláva Bohu na výsostiach, počas ktorých sa už rozsvietili všetky svetlá v chráme a následne zaznela epištola.

Pán kaplán prečítal evanjelium najskôr v gréčtine a potom aj v slovenčine. Vo svojej homílii upriamil pozornosť veriacich na to, čo v živote veľmi potrebujeme, ale často nám to veľmi chýba - vnímanie Boha a istota toho, že nás vedie; vnímanie jeho moci ako dynamickej, nie pasívnej sily; vedomie Božieho kráľovstva prítomného už tu a teraz; zakúsenie darov Ducha Svätého, napríklad daru múdrosti, ktorý nám pomáha nekonať len na základe citov; chválenie Boha prostredníctvom modlitby; tvorenie jednoty s inými; vedomie Božieho dieťaťa; schopnosť nasledovať Krista a premáhať satanskú autoritu; istota, že všetko, čo sa deje v našom živote, sa deje pre niečo; smelosť v činoch; vnímanie duchovného rozmeru života; využívanie príležitostí, ktoré sa nám ponúkajú; ale najmä láska ako základ všetkého. „Duch Svätý je tu na to, aby nám pomohol, aby nás

naplnil a dodal nám to, čo nám v živote chýba,“ zdôraznil pán kaplán. „A preto ho aj dnes prijmime a ďakujeme mu za všetko, čo koná v našom živote, pretože to je požehnané, krásne, plné lásky a dodáva nám to chuť žiť.“

Výnimočné bolo i čítanie prosieb, ktorých bolo sedem podobne ako je sedem darov Ducha Svätého. Po každej prosbe bola na stojane zažatá jedna svieca symbolizujúca túžbu po tom, aby boli tieto prosby vypočuté.

Atmosféru slávnostnej liturgie umocnila i služba mladých ako lektorov, miništrantov či spevákov v zbore. V tento večer každý jeden z nich prispel svojou troškou k dielu konanému na oslavu Boha a veríme, že v tom budú pokračovať i naďalej.

Text a foto: Petra Humajová

Sviatosť birmovania prijalo 64 birmovancov

Presne na Turíce, v nedeľu 28. mája 2023, vyslúžil generálny vikár Banskobystrickej diecézy Branislav Koppal sviatosť birmovania 64 birmovancov z farností Prievidza - mesto (30 birmovancov), Prievidza - Zapotôčky (10 birmovancov) a z piaristickej školy (24 birmovancov). Svätá omša pri tejto príležitosti sa konala vo farskom Kostole sv. Bartolomeja.

V príhovore priblížil Branislav Koppal sviatosť birmovania ako dôležitý Boží dotyk v živote človeka, sviatosť potvrdenia vzťahu s Bohom. „Existujú dve slobody,“ pove-

dal, „sloboda od niečoho a sloboda k niečomu. Tou najlepšou možnosťou slobody k niečomu je sloboda patriť Bohu, lebo veď nikto mi nerozumie lepšie ako on.“

Na príklade obradu korunovácie britského kráľa Karola III. priblížil generálny vikár birmovancom obrad pomazania, ktorý ich čakal o malú chvíľu. „Aj ja z vás pomazaním urobím kráľov a kráľovné,“ vysvetlil. Ním sa však všetko len začína - celý život sa učíme stať sa tým, kým máme byť. V závere sv. omše Branislav Koppal zdôraznil: „V živote nie je ťažké vládnuť

iným, najťažšie je vládnuť sám sebe. A to je tajomstvo tejto sviatosti. Nech vám sviatosť birmovania vždy dá silu vládnuť samým sebe - nie ako my chceme, ale vo viere, že v Ježišovi Kristovi všetko, aj to dobré, aj to zlé, má svoj význam a všetko možno obetovať Bohu.“

Petra Humajová

Noc kostolov 2023

„Po svetle dňa totiž nasleduje noc, ale proti múdrosti zloba nič nezmôže.“ Tak znelo motto aktuálneho ročníka medzinárodného podujatia Noc kostolov prevzaté z Knihy múdrosti. Na Slovensku išlo už o 13. ročník podujatia, ktorého cieľom je otvoriť chrámy širokej verejnosti.

Noc kostolov vznikla v roku 1995 v nemeckom Frankfurte nad Mohanom. V roku 2005 sa podujatie rozšírilo aj do Rakúska a postupne do ďalších krajín Európy. V susednom Česku organizovali už 15. ročník, pričom v tomto roku mali prihlásených približne 1 800 kostolov a modlitební.

Po vynútenej pandemickej prestávke sme sa aj v Prievidzi opäť stretli na tomto kultúrno-spoločenskom podujatí, ktoré organizačne zabezpečovali Farský úrad v Prievidzi v spolupráci s mestom Prievidza. Miestom jeho konania sa 2. júna stal farský Kostol sv. Bartolomeja.

Slovo na úvod patrilo Jozefovi Repkovi, správcovi farnosti. Potom už moderátorka postupne uvádzala jednotlivých účinkujúcich. V troch programových blokoch sa predstavili žiaci a pedagógovia Súkromnej ZUŠ e-Školy so sídlom na Ul. M. Falešníka v Prievidzi a žiaci a pedagógovia ZUŠ Ladislava Stančeka so sídlom na Rastislavovej ulici v Prievidzi.

Prestávky medzi skladbami známych i menej známych svetových hudobných skladateľov viacerých období boli venované vstupom historicky umenia Mgr. Barbory Matákovéj. Tá účastníkom veľmi pútavo a odborne predstavila nielen Mariánsky kostol na cintoríne v Prievidzi, ale tiež nové objavy týkajúce sa dejín

farského kostola. V tretom bloku sa zas venovala skvostu barokového umenia, ktorým je piaristický Kostol Najsvätejšej Trojice, ale tiež vzdelanosti, ktorú do Prievidze priniesli piaristi.

Noc kostolov 2023 sa konala ako súčasť podujatí pri príležitosti výročia mesta Prievidza - 910. výročia prvej písomnej zmienky v Zoborskej listine kráľa Kolomana z roku 1113 a 640. výročia udelenia mestských privilégií kráľovnou Máriou z rodu Anjou.

Text: Helena Elza Dadíková
Foto: archív mesta Prievidza

Kroky do najstaršieho pútnického miesta na Slovensku a na Devín

Zaujímavá legenda, tradovaná ústnym podaním, hovorí o pustovníkovi, ktorý si z hruškového dreva vyrobil sošku Panny Márie. Z malebného údolia na západnom Slovensku ho však vyhнали nepokoje, ktoré vypukli v Uhorsku po smrti kráľa Štefana. Pustovník pred svojím útekem skryl sošku Matky Božej do bútlavého stromu.

V tom kraji býval zbojník. V nešťastí, keď sa mu narodili ťažko postihnuté deti, prisľúbil, že zmení svoj život a dal sa na pokánie. Vo sne uvidel Pannu Máriu, ktorá ho poslala na miesto, kde mal začať kopať. Zbojník sa tam pobral, ako mu kázala Svätá Panna. Našiel v zemi sošku, spod nej vytryskol zázračný prameň a jeho voda uzdravila zbojníkové deti.

Tak sa v roku 1377 začala oficiálne písať história pútnického miesta. Do roku 1380 bol na mieste vybudovaný Kostol Narodenia Panny Márie. Na jeho hlavnom oltári našla svoje miesto milostivá soška. Od roku 2011 je kostol povýšený na baziliku minor, ktorú spolu s bývalým pavlínskym kláštorom spravuje kongregácia tešiteľov. Miesto sa teší z titulu najstaršie pútnické miesto na Slovensku. Do legendami opradenej Marianky viedli aj kroky pútnikov z Prievidze.

Návšteva Marianky

Dňa 3. júna 2023 sa pred nami otvorilo útulné marianske údolie v obci Marianka. Na jednej strane tu bol stály ruch ako v úli - a na druhej tichý pokoj. Voľba termínu padajúceho na prvú sobotu v mesiaci jún podčiarkovala skutočnosť, že v údolí nebudeme sami. Z dvoch autobusov putujúcich z Prievidze sa vytvorila zdarná skupina farníkov zložená prevažne zo starších žien, pár mužov, mladších nadšencov či rodín.

Program v Marianke nás najprv zaviedol do baziliky minor na krátku individuálnu modlitbu, k lurdskej jaskyni alebo do eucharistickej kaplnky. Následne sme sa s modlitbou na perách vyštverali na blízke zalesnené úbočie, kde sa popod koruny listnatých stromov vinie krížová ces-

ta. Modlitbou sme si pri 14 zastaveniach (znázornených drevenými sochami v životnej veľkosti) pripomenuli umučenie Pána Ježiša. Po strmšom zostupe z úbočia sme sa ocitli pri zázračnom prameni a osviežili sa čerstvou vodou.

Na pravé poľudnie nás náš pán farár privítal na svätej omši, ktorá bola vybavená v bazilike špeciálne pre pútnickú skupinu z Prievidze. V kázni nám predstavil Božiu Matku ako Kráľovnú pokoja, ktorá za nás oroduje a prihovára sa u svojho Syna. Titul Kráľovnej pokoja prijala Panna Mária pri počatí Kniežata pokoja. Keď stála pod krížom a prežívala bolesť, mala pokoj v srdci. Rovnako v deň Turíc bola Mária účastná prijatia daru pokoja. Panna Mária nás učí mať pokoj vo svojom vnútri, v srdci.

Na hrade Devín

Svätou omšou sa skončil náš oficiálny program v najstaršom pútnickom mieste, ktoré prežilo svoje roky slávy aj úpadku najmä počas 40 rokov socializmu, keď bola Marianka takmer opustená. Napriek všetkému sem už vyše 900 rokov smerujú kroky pútnikov, aby prosili modlitbami za svoje úmysly.

V poobedných hodinách sme mali možnosť navštíviť známu zrúcaninu hradu Devín, ktorá sa týči nad sútokom riek Dunaj a Morava. Časť pútnikov oddychovala pod hradom posedením pri zmrzline, iní sa v pote tváre vyštverali na miesta zrúcaniny hradu Devín, po ktorých kráčali aj štúrovci, aby obdivovali výhľady do susedného Rakúska, na Dunaj a Moravu. Mnohí sme navštívili aj pamätník Brána Slobody, postavený na pamiatku 400 obetí usmrtených na hraniciach ČSSR pri pokuse o útek za Železnú oponu za slo-

bodou. Vzdali sme hold nielen obetiam totalitného režimu, ale spomenuli sme si tiež na osobnosť otca Antona Srholca.

Na jednej z tabúl pamätníka je napísané: „400 ľudí tu položilo život, keď sa prebíjali za svojimi právami. Človeče slobodný a neobmedzovaný, nezabudni, že sloboda

pre myslenie, činy a snenie je hodnotou, pre ktorú stojí za to nie len žiť, ale aj prinášať obete.“ Nechceme na to zabúdať ani my, prievidskí pútnici z Marianky.

Martina

Foto: Branislav Bullo

Kandráčovci na Butkove

(29. júla 2023 o 18.00)

Pozývame vás na benefičný koncert organizovaný Pápežskými misijnými dielami na Slovensku v spolupráci s Považskou cementárňou v Ladcoch. Na koncerte vystúpi skupina Kandráčovci a Vlasta Mudříková, speváčka a heligonkárka.

Finančný dar pre Pápežské misijné diela bude možné odovzdať počas koncertu.

Z našej farnosti pôjdeme autobusom. Podrobné informácie budú včas uverejnené vo farských oznamoch a na nástenkách.

Tešíme sa na vás!

Členovia Klubu priateľov misií

Zo zasadnutia farskej rady

Členovia farskej rady sa stretli v zasadačke farského úradu v pondelok 12. júna 2023. V úvode stretnutia sa pán farár Jozef Repko poďakoval za úspešne zorganizované akcie - Noc kostolov a farskú púť do Marianky. Potom sa už farská rada zaoberala aktuálnymi problémami.

Prievidzská púť

Ako prvé prišlo na rad organizačné zabezpečenie Prievidzskej púte, ktorá sa bude konať 12. a 13. augusta 2023. Po minulo-ročnej skrátenej verzii sprievodu z Mariánskeho kostola na Mariánsky vršok navrhli členovia farskej rady vrátiť sa k tradičným večerám vo farskom kostole a k sprievodu so sochou Panny Márie z tohto miesta. Keďže najväčším problémom bolo v poslednom čase nájdenie chlapov na nesenie sochy (je ich potrebných osem), prioritou bude zabezpečiť túto službu. Farská rada sa tiež dohodla na zrušení nedeľnej rannej sv. omše o 7:30 vo farskom kostole v deň púte. Veriaci, ktorí nemôžu prísť na hlavnú sv. omšu na Mariánsky vršok, môžu využiť sobotné večerné sv. omše či nedeľné ranné sv. omše v iných kostoloch v meste. Hlavným hudobným hosťom sobotného programu bude Jana Zubajová a hlavným celebrantom nedeľnej sv. omše páter Ján Hríb, SchP.

Oslava 30 rokov Bartolomeja a Bartolomejčiat

V auguste si pripomíname sviatok patróna našej farnosti, sv. Bartolomeja, ktorý tento rok pripadá na štvrtok 24. augusta. V tento deň bude o 16:30 odslúžená sv. omša za farnosť a po nej sa uskutoční aj agapé na fare.

V sobotu 26. augusta o 15:00 sa vo farskom kostole začne spomienková slávnosť pri príležitosti 30 rokov farského časopisu Bartolomej a speváckeho zboru Bartolomejčiat. Na oslavu budú pozvaní vzácní hostia. Program vyvrcholí sv. omšou o 16:30. Po nej bude nasledovať pohostenie na Pribinovom námestí neďaleko farského kostola.

Letný režim sv. omší

Po zverejnení plánovaných časov sv. omší počas leta v našej farnosti sa medzi veriacimi rozprúdila diskusia, ktorej závery predniesli členovia farskej rady pánu farárovi. Navrhovali ponechať sv. omšu o 6:30 v piaristickom kostole, kde aj býva (nie premiestniť ju do farského kostola) a nezrušiť sv. omšu o 16:30 vo farskom kostole. Po dohode s pátrami piaristami bol letný režim sv. omší upravený podľa požiadaviek farníkov (viď str.18).

V diskusii sa hovorilo ešte aj o úprave farského dvora, oprave dverí do hrobky farského kostola či o zmene počtu kusov Bartolomeja v rámci distribúcie do prievidzských kostolov podľa aktuálnych potrieb.

Text: Petra Humajová
Foto: Pavol Škovránek

Modlitba obetovania po prenesení darov

V liturgii západného obradu (latinského) sa po prenesení darov kňaz modlí modlitbu nad obetnými darmi. Zdalo by sa, že východná tradícia nič také nemá a hneď po prenesení darov, ich položení na prestol/oltár (a keď je prítomný diakon, tak po dialógu kňaza s diakonom), sa hneď vrháme na ďalšie prosby - na ďalšiu ekténiu. No nie je to tak.

Stály rozhovor v trojici

Východná liturgia v sebe nesie akoby stály „trialóg“: Boh, kňaz (diakon), ľud. Bohu sú venované prosby, ktoré prednáša kňaz (diakon) za ľud (v mene ľudu), a ľud ukončuje každú príslušnú prosbu a modlitbu svojím zvolaním „Pane, zmiluj sa“, „Daruj nám, Pane“, „Tebe Pane“, „Amen“. Ľud sa nemodlí a nespieva svoje, ale je zapojený do tohto rozhovoru skrze kňaza s Bohom. Účasť ľudu - jeho spev - je potrebný, lebo dopĺňa kňaza. Kňaz a ľud sú jedny ústa, nadväzujú na seba a dopĺňajú sa navzájom.

Dlhé „Pane, zmiluj sa“

Tí, ktorí tak trochu poznajú našu liturgiu, vedia, že keď ľud spieva nejakú časť dlhšie, je to priestor na modlitbu kňaza v tichosti. A to je aj prípad ekténie, prosieb po prenesení obetných darov. Prosby začína kňaz (alebo diakon): „Za predložené vzácne dary modlime sa k Pánovi.“ (Dary sú to vzácne, ale ešte nie posvätené. Neskôr po Premenení znie prosba: „Za predložené a posvätené vzácne dary.“). Ľud na prosby odpovedá krátkym: „Pane, zmiluj sa.“ Potom nasledujú ešte dve prosby. Po poslednej („Za oslobodenie od všetkého nášho zármutku, hnevu a núdze, modlime sa k Pánovi.“) ľud odpovedá zdĺhavým: „Pane, zmiluj sa.“

Modlitba obetovania po prenesení darov

A to je opäť ten moment, keď kňaz v tichosti hovorí modlitbu - tentokrát modlitbu obetovania po prenesení darov: „Pane, Bože všemohúci, jediný svätý, ty prijímaš obeť chvály od tých, ktorí ťa vzývajú celým svojím srdcom. Prijmi ich

modlitby a nás, hriešnych, prived' k svojmu svätému žertveníku. Dovoľ nám prinášať ti dary a duchovné žertvy za naše hriechy i za nevedomosti ľudí, aby sme našli milosť pred tebou. Nech ti je naša obeta príjemná a nech Duch tvojej milosti spočinie na nás a na týchto predložených daroch i na celom tvojom ľude.“ Kňaz v modlitbe prosí za seba a za ľud. Všimnite si, že seba označuje za hriešnika, no ľud prikrýva slovom „nevedomosť“. Aj tento maličký detail hovorí o „v bázni hroznej“ službe kňazstva - keďže kňaz stojí pred oltárom, je „ako mesto postavené na návrší, ktoré sa nedá ukryť“. A tak bude aj prísnejšie súdený. O to viac musí prosieť o milosrdenstvo a hľadiet' na seba ako na hriešneho človeka. Niekedy na to my, kňazi, úplne zabúdame.

Modlitbe obetovania po prenesení darov sa budeme venovať aj na budúce.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Život na misii v Tanzánii

O tom, že v Afrike ľudia čakajú na kňaza a na svätú omšu aj niekoľko hodín alebo dní, sme už veľakrát počuli. V utorok 13. júna sme si to trošku mohli aj vyskúšať, keď na slúbenú obedňajšiu svätú omšu misionár otec Peter Majerník neprišiel a na večernú meškal asi pol hodinu.

Veľká vďaka patrí našim obetavým kňazom, ktorí situáciu zachránili. Táto skúsenosť je pre nás tiež príležitosťou viac si vážiť možnosť zúčastniť sa denne svätej omše, pretože v mnohých krajinách to nie je také samozrejmé.

Otca Petra neskorý príchod, samozrejme, veľmi mrzel a všetkým sa ospravedľuje. Po večernej svätej omši nám čakanie odplatil zaujímavým rozprávaním o svojich misionárskych zážitkoch. Veľmi obdivuje tamojších ľudí, ktorí sú napriek veľkej chudobe stále pozitívne naladení, veselí, nepoznajú intrigy a ohováranie, navzájom si pomáhajú. Napr. ak niekto umrie a zostanú po ňom nezaopatrené deti, jeho rodina si deti už na pohrebe rozoberie a stará sa o ne ako o vlastné.

Veľmi sa tešia na sväté omše, radi spievajú a tancujú. S radosťou mu pomáhajú pri práci.

Každé dieťa príde do školy s pohárikom kukuričnej kaše a to sú jeho raňajky, desiata, obed, niekedy aj večera. A nestážujú sa.

Misia otca Petra

Otec Peter stavia vo svojej misii 4,5 km dlhú križovú cestu, vysadil tam už asi 2 000 stromov, väčšinou ovocných, aby, ako hovorí, každý, kto odtiaľ odchádza, bol nasýtený ovocím zo stromov. O stromček sa treba 1,5 roka riadne starať, polievať ho, a potom už zapuští hlboko korene a vodu si v zemi nájde a vydrží aj v období sucha. Ovocie je pre ľudí dôležitým zdrojom výživy.

Otec Peter nám tiež rozprával, že keď prišiel do Afriky, neovládal žiadne remeslo, ale postupne sa s Božou pomocou naučil všetko potrebné. Je murár, záhradník - podľa toho, čo treba robiť. Stavia

kostolíky všade, kam príde. V terajšej misijnej stanici postavil tiež nový kostol, pastoračné centrum a chystá sa zriadiť školu, kde by sa ľudia mohli vyučiť rôznym remeslám, pretože oni sú poľnohospodári a v období sucha si nevedia zarobiť peniaze na obživu seba a svojej rodiny.

Poučenia z riše zvierat

Ned'aleko jeho misie je obrovský národný park Serengeti, kde sa vraj nachádza najväčšia koncentrácia zvierat na zemi. Žije tu veľa rôznych druhov a on stále žasne nad zákonmi, ktoré v zvieracej ríši platia. Napr. lev loví iba v noci, vtedy sa ho ostatné zvieratá boja, ale potom cez deň lev leží a ned'aleko neho sa pasie stádo gaziel. Neboja sa ho, pretože vedia, že lev je sýty a nikdy nechce viac ako potrebuje. Tiež obdivuje, ako si stádo gaziel svojich starých a ohrozených členov v prípade nebezpečenstva zoberie do svojho streda.

Veľmi zaujímavé bolo aj rozprávanie o hadoch, najmä o mambe čiernej. Tento had je veľmi jedovatý a pomstychtivý. Keď leží had na ceste, ľudia radšej strhnú motorku

na zem, akoby ho mali prejsť, pretože tento had sa vie pri svojej 4 m dĺžke okamžite vztýčiť do výšky aj 2 metre a pohryzť. Zapamätá si človeka, ktorý mu urobí zle a prenasleduje ho, kým ho nedostihne.

Ako pomôcť

Otec Peter na otázku, ako by sme mu mohli pomôcť, hovorí, že to, čo potrebuje, sú financie, modlitby a tiež pomocníkov - dobrovoľníkov. Asi traja z prítomných si s ním aj vymenili kontakty - možno budúci

dobrovoľníci. Veľká vďaka patrí všetkým dobrodincom, ktorí počas svätých omší podporili misiu otca Petra Majerníka celkovou sumou **1231 €**. Bud'te požehnaní! Ak by ste chceli viacerí pomôcť ľuďom v Tanzánii, môžete svoj milodar poslať na účet otca Petra Majerníka:
SK 02 0900 0000 0004 4004 8227

Elena Cagaňová,
členka Klubu priateľov misií

Duchovná obnova „Aby všetci boli jedno“

Počas víkendu 2. - 4. júna 2023 pripravilo Spoločenstvo Piar duchovnú obnovu pre celú komunitu Piar. Téma stretnutia znela „Aby všetci boli jedno“.

Tentoraz to bola obnova, akú ešte spoločenstvo nemalo. Pri tomto pojme si totiž človek zvyčajne predstaví prednášky a pasívne počúvanie. Tu ale bolo cieľom budovať komunitu a vytvoriť silný pocit bezpečia a mimoriadneho rešpektu v rámci celého spoločenstva.

Spôsob, aký si na to piaristi zvolili, bol netradičný a veľmi praktický. Išlo o zážitkový víkend, počas ktorého páter Juraj Ďurnek, SchP, veľmi výstižne poukázal na to, že už sa veľa hovorilo a veľa vieme a nemajú nám viac čo povedať. Je teda čas začať to žiť v praxi.

Účastníci obnovy vytvorili 3 skupinky, ktorých cieľom bolo naučiť sa vytvárať skutočné vzťahy s ostatnými, spoznať a opustiť svoje osobné prekážky, aby vznikol priestor pre autentickú a efektívnu komunikáciu. V závere sme aj ako jednotlivé skupinky zažili fázu „skutočnej komunity“.

Duchovná obnova bola inšpirovaná seminárom Tvorby spoločenstva (Community Building), kde sa ľudia snažia vytvoriť bezpečné miesto podľa kresťanského psychológa M. Scotta Pecka. Definícia komunity, ako ju uvádza M. Scott Peck, M.D., znie, že je to skupina dvoch alebo viacerých ľudí, ktorí sa bez ohľadu na rozmanitosť svojho pôvodu naučili prijímať a prekračovať

hranice svojich odlišností. To im umožňuje otvorene a efektívne komunikovať a pracovať na spoločných cieľoch, pričom medzi sebou zažívajú pocit neobvyklého bezpečia. O to sa pokúsilo aj Spoločenstvo Piar počas prvého júnového víkendu. Duchovná obnova bola obohatená tiež o slávenie sviatku Najsvätejšej Trojice, patrónky prievadzského kostola piaristov. Hostom sobotnej večernej sv. omše bol jezuita Jakub Garčár, SJ. Počas kázne dokázal v kostole utvoriť dokonale uvoľnenú atmosféru. Všetkých pozval k žitiu „plnotučných vzťahov“. Po skončení sv. omše nasledovala moderovaná adorácia s chválami.

Text: Michaela Laurincová
Foto: Peter Melicherčík

Novinky z piaristickej školy

Spievam po francúzsky

Sériu francúzskych súťaží v aktuálnom školskom roku doplnilo Medzinárodné finále spevacej súťaže, ktoré sa konalo v Banskej Bystrici 26. mája pod záštitou Alliance française. Magdaléna Hudecová zo sexty obsadila 4. miesto.

ERAZMUS+

Prvý júnový týždeň sa stala Piaristická spojená škola v Prievidzi domovom pre osemnásť študentov z Francúzska, Nemecka a pre žiakov z Českej republiky. Každú minútu mali nabitú programom. V prvý deň ich návštevy ich čakalo milé privítanie, prehliadka školy a veselé i hravé aktivity. Počas druhého dňa absolvovali skvelý výlet do Banskej Štiavnice. Postupne prešli botanicou záhradou i uličkami historického mesta. Na záver dňa sfárali do bane. Keďže Piaristická spojená škola F. Hanáka sa nachádza v Prievidzi, návštevníci absolvovali „Stadt Rallye“ takmer cez celé mesto. Vo štvrtý deň navštívili kúpele v Bojniciach a absolvovali tiež prehliadku Bojnického zámku a ZOO. Piatkové doobedie strávili na audiencii u pani primátorky, ktorá im povedala pár slov o Prievidzi. Týždeň ukončili oslavou narodenín školy - Piarfestom.

Bolo raz jedno divadlo

V stredu 7. júna deti zo 4. A v rámci ŠKD opäť absolvovali návštevu Hornonitrianskej knižnice. V knižničnom divadielku sa pani knihovníčka so štvrtákmi porozprávala o všetkom, čo súvisí s divadlom (kedy vzniklo, aké povolania tam nájdú uplatnenie, ako sa treba v divadle správať). Deti sa dozvedeli aj zaujímavé informácie o prvom rozhlasovom a televíznom vysielaní na Slovensku. Na záver si formou pohybovej hry, ktorá ich veľmi bavila, vyskúšali herecké remeslo.

Magdaléna Hudecová v spevacej súťaži

Zahraniční študenti na návšteve piaristickej školy

O divadle v knižnici

Návšteva firmy Nestlé

Žiaci siedmeho ročníka navštívili výrobné priestory firmy Nestlé v Prievidzi. Zoznámili sa s históriou podniku a jeho aktuálnou produkciou. So záujmom si prezreli jednotlivé pracoviská, kde sa vyrábajú tradičné svetoznáme výrobky, rôzne procesy a priestory pre prípravu, výrobu a distribúciu.

Nechýbala ani ochutnávka najznámejších polievok, omáčok a rôznych sladkostí.

Žiaci siedmeho ročníka navštívili firmu Nestlé

Ocenení mestom

Dňa 20. júna boli v Galérii I. Vysočana za úspechy v krajskom kole Olympiády vo francúzskom jazyku ocenené Agáta Šmýkalová zo sekundy a Dominika Rybárová z kvarty.

Za úspechy v hudobných súťažiach boli ocenení tiež Jakub Danko (sekunda), Magdaléna Hudecová (sexta), Sofia Hargová a Lucia Kovalčíková (septima).

Medzi ocenenými tanečníkmi vynikli Lucia Búryová (septima) a Alexandra Neuročná (kvinta).

Ocenený študent Jakub Danko

Krotíme hoaxy

V stredu 14. júna sa v piaristickej škole uskutočnila séria diskusií na tému dezinformácie, konšpirácie, hoaxy a mizogýnia.

Prednášajúcim bol Vladimír Šnidl, novinár z Denníka N. V prednáškach sa dotkol tém kvality médií, rozlišovania spoľahlivých zdrojov či schopnosti viesť diskusiu s názorovým oponentom.

Nevyhol sa ani téme hrozieb internetu a sociálnych sietí. V každej triede si študenti mohli vybrať, čo z ponúkaného programu ich prioritne zaujíma.

Aj vďaka týmto prednáškam sa mali možnosť posunúť o krok bližšie k cieľu byť ešte rozhladenejšími mladými ľuďmi ako doteraz.

Prednáška Vladimíra Šnidla z Denníka N

Pripravil: Mário Orság

Foto: archív školy

30 rokov piaristickej školy

Piatok 9. júna bol pre prievidskú piaristickú školu veľký deň. 30. výročie svojho vzniku si pripomenula dvoma školskými sv. omšami a poobede aj Piarfestom. V priestoroch jedného z bývalých obchodov v rámci budovy bolo tiež od pondelka 5. júna sprístupnené múzeum piaristickej školy.

V múzeu si po celý týždeň dopoludnia triedy a popoludní aj verejnosť mohli prezrieť fotografie z minulosti, staré kroniky, ročenky, časopis piaristického gymnázia Cool School, pamätné tabule, ale aj krátke videá. Mnohí rodičia či absolventi školy si už tu zaspomínali na časy prežité v spoločnosti vtedajších pátrov piaristov a učiteľov.

Samotný program k výročiu sa začal v piatok sv. omšou o 9:00 pre žiakov základnej školy, ktorú slúžil zakladateľ školy páter Ján Lichtner, SchP. Terajší žiaci ho poznali už len z rozprávania, a tak bolo pre nich

vzácné vidieť ho aj naživo. Okrem iného im páter Ján zaspieval pieseň Pýtala sa žabky žabka, ktorou kedysi (pred viac ako 30 rokmi) začínal pastoračiu detí v Prievidzi.

Gymnazisti a študenti SOŠ mali program v aule bývalej vysokej školy. Po ňom sa presunuli do kostola, kde o 12:00 slúžil sv. omšu apoštolský nuncius Nicola Girasoli. Povzbudil mladých k radosti, odvahe a hrdosti, že študujú práve na tejto škole. Zdôraznil pri tom: „Láska je tá najdôležitejšia hodnota, ktorej sa žiaci v tejto škole majú naučiť!“

Poobede sa všetci záujemcovia mohli zúčastniť Piarfestu - záhradnej slávnosti v priestore dvora piaristickej školy. Kvôli neistému počasiu sa program síce presunul do vnútra telocvične, ale ostatné aktivity ako športové súťaže, maľovanie na tvár a možnosť občerstviť sa prebiehali ako tradične vonku. Veľkú časť programu si pripravili žiaci a študenti piaristickej školy. Jeho vyvrcholením bol koncert Kataríny Kočšovej v hudobnom sprievode Daniela Špinera. Hudobne večer všetkým prítomným spríjemnili aj hudobníci Marek Kotian a Roman Mečiar.

Pri oslavách 30. výročia piaristickej školy nechýbali viaceré významné osobnosti - novozvolený provinciál rehole piaristov Stanislav Bujdák, SchP, primárka mesta Prievidza Katarína Macháčková a iní. Škola pri tejto príležitosti vydala tiež stručnú brožúrku *30 rokov piaristickej školy v Prievidzi*, v ktorej záujemcovia nájdu zaznamenané dôležité medzníky i spomienky ľudí spojených so školou takmer od počiatkov jej existencie až doteraz.

Apoštolský nuncius Nicola Girasoli

Text: Petra Humajová

Foto: Juraj Maroš

Stretnutie tešiteľov z prievidskeho regiónu

V sobotu 17. júna si Božské Srdce pozvalo a objalo Tešiteľov a Tešiteľky svojho Srdca. Bol to požehnaný čas duchovnej obnovy. Zišli sme sa vo veľkom počte, viac ako 80 ľudí, ktorí k nám pricestovali aj zo vzdialenejších kútov nášho regiónu či zo susedného Martina.

Stretnutie sa uskutočnilo vo farskom Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi. Zvolala ho regionálna asistentka Anka Gálová a jej zástupkyňa Irenka Sapančíková z Handlovej. Pozvanie prijal aj Tešiteľ Božského Srdca Ježišovho páter Tomáš Prajzendanc zo Zlatých Moraviec a celoslovenská moderátorka Jarmila Podhorcová z Poltára. Prítomná bola tiež hlavná rehoľná sestra Najsvätejšej Eucharistie, MUDr. Jarmila Vrbová, ktorá obohatila obe nádherné spoločenstvá svojimi modlitbami.

Počas svätej omše, ktorú celebroidal páter Tomáš, boli medzi Tešiteľky Božského Srdca Ježišovho prijaté dve nové sestry z farnosti Prievidza - Zapotôčky. Hodnotnou prednáškou nás páter Tomáš poučil o tom, že nesprávne predstavy o sebe samých, o Pánu Bohu a o iných ľuďoch nám prekážajú v láske. Naučil nás, ako sa máme modliť a prosiť za očistenie našich predstáv a obohatil nás aj o svoj životný príbeh.

Počas spoločného agapé v spoločenskej miestnosti fary v Prievidzi sa sestry navzájom povzbudili svedectvami. Do modlitieb vložili aj sestry druhého rádu, ktoré nemohli prísť, zosnulé sestry a zakladateľku Kongregácie sestier Tešiteľiek Božského Srdca Ježišovho - Božiu služobnicu Matku Rózu Vůjtěchovú.

Anna Gálová st. a Anna Gálová ml.

POZVÁNKA

Gréckokatolícka farnosť pozýva na **odpustovú slávnosť** ku sviatku jej patrónov, Svätých sedmopočetníkov.

PIATOK - 28.7.2023

16:00

Liturgia sv. Jána Zlatoústeho

16:45

Veľká večiereň s litiou k sviatku Svätých sedmopočetníkov

SOBOTA - 29.7.2023

10:00

Archijerejská svätá liturgia sv. Jána Zlatoústeho, predseda vladyka Peter Rusnák, biskup Bratislavskej eparchie. Myrovanie.

12:00

Spoločný obed a posedenie (pre prihlásených)

Viac informácií a prihlásenie na obed na: www.grkatpd.sk

Návšteva prievidskej fary

V dňoch 22. a 23. 6. žiaci našej piaristickej ZŠ (prváci, druháci a štvrtáci) spolu so sestrou Veronikou a niektorými učiteľkami, vychovávateľkou a asistentkou podnikli počas hodín náboženstva výjazd na prievidskú faru za pánom kaplánom Pavlom Škovránkom.

Deti sa najskôr asi dva týždne za pána kaplána v škole modlili. Hlavne druháci sa už nedočkavo pýtali, kedy môžu za ním ísť. Pán kaplán si v dohodnuté vyučovacie hodiny viaceré triedy prišiel osobne vyzdvihnúť do školy, dokonca ich aj odprevadil z fary do školy, pričom ich nepustil naprázdno (deti si po ceste späť pochutili na výslužke).

Pre každého žiaka bola táto návšteva šancou bližšie spoznať priestory fary a dvora, vidieť spolupracovníčku v kancelárii fary - pani Janku, spoznať život kňazov vo farnosti, ich službu pre nás, zalistovať si v knihe krstov, v starobylej 200-ročnej kronike, vidieť možnosti trávenia voľného času pri hrách na fare na strečkách alebo v táboroch, prijať požehnanie kňaza a hlavne zažiť konkrétny čas, v ktorom cítime, že sme ako veriaci veľmi prepojení s našimi duchovnými otcami ako jedna duchovná rodina.

Text: Sr. Veronika Komadová, FDC

Foto: Beáta Jamrišková

Prievidské drobné sakrálné objekty - IV. časť

Medzi obľúbených svätcov, ktorí sú zobrazovaní v kostoloch či v exteriéroch, patrí bezpochyby svätý Ján Nepomucký. Aj v starej Prievdzi sme mali niekoľko sôch tohto svätca. Pripomenieme si tie, ktoré sa nachádzali na rôznych miestach vo vonkajších priestoroch mesta.

Vedomosť máme o štyroch exteriérových sochách, z ktorých sa do dnešných dní zachovala, žiaľ, len jedna. Jediné zachované torzo kamennej sochy svätého Jána Nepomuckého z roku 1757 sa posledné roky nachádza v reštaurátorských dielnach. Obnovená bola ešte v roku 1931.

Do 40-tych rokov 20. storočia stála socha v juhozápadnej časti prievidskeho námestia, v priestore pred dnešným obchodným domom Prior. V období úpravy námestia bola premiestnená ku kláštoru piaristov. Od roku 1962 je evidovaná ako národná kultúrna pamiatka. Ostáva nám

dúfať, že po nejakom čase a patričnej obnove sa znovu „objaví“ na niektorom mieste nášho mesta.

Ďalšie tri exteriérové sochy svätca boli prístenné drevorezby. Pochádzali pravdepodobne z 19. storočia. Osadené boli na stĺpoch s kužeľovitou šindľovou strieškou. Rozmiestnené boli na vtedajších okrajoch mesta v blízkosti vodných tokov. Dve z nich sú zaznamenané aspoň na starých fotografiách.

Prvá socha stála v severozápadnej časti mesta na Bojnickej ceste v blízkosti rieky Nitra medzi lipami. Starí Prievidžania nazývajú doposiaľ toto miesto „pri lipách“. Dnes sa v tejto lokalite nachádza prevádzka McDonald's.

Druhá socha sa nachádzala na juhozápadnom okraji Prievidze v blízkosti dnešného „čínskeho múru“ pri Handlovke. Mal stáť pri jednom z brodov cez rieku. Na základe

historických máp by sme ju mohli lokalizovať niekde do priestorov dnešného Gorazdovho nábrežia. Pôvodná šindľová strieška bola v neskoršom období nahradená plechovou. Socha tu stála do 50-tých rokov 20. storočia.

Podľa tretej sochy bola pomenovaná aj ulica, na ktorej začiatku bola umiestnená. Bola ňou vtedajšia Svätajánska (dnes Východná) ulica v juhovýchodnej časti mesta. Tento názov „niesla“ do 50-tých rokov minulého storočia. Ulica je situovaná kolmo na nadjazd vedúci smerom na Nováky. Dodnes na mieste, kde bola socha situovaná, stoja dve lipy. Aj po „zmiznutí“ sochy z tejto lokality zostalo medzi pamätníkmi pomenovanie miesta „pri Svätom Jankovi“.

Spracoval: Pavol Schmidt

Zdroje:

MATÁKOVÁ, Barbora. Kult sv. Jána Nepomuckého v umelecko-historických pamiatkach Prievidze. *Prievidzský občasník*, 2006, roč. 3, č. 2, s. 17.

MATÁKOVÁ, Barbora. Drobné sakrálné objekty Prievidze. *Prievidzský občasník*, 2007, roč. 4, č. 2, s. 9-10.

KLIŽAN, Erik. Prievidzské sochy. *Prievidzský občasník*, 2005, roč. 2, č. 1, s. 17.

Foto:

1. Socha sv. Jána Nepomuckého na Svätajánskej ulici. Zdroj: Klub priateľov histórie Prievidze
2. Socha sv. Jána Nepomuckého na pôvodnom mieste na námestí. Zdroj: Klub priateľov histórie Prievidze.
3. Socha sv. Jána Nepomuckého na Ulici A. Hlinku pred obnovou. Zdroj: Mesto Prievidza

Personálne zmeny vo farnosti

Aj v tomto roku máme vo farnosti niektoré personálne zmeny. Na základe listu provinciálneho predstaveného piaristov diecézny biskup od 1. 7. 2023 ustanovil za výpomocného duchovného Duchovnej správy piaristov v Prievidzi pátra **Petra Valachoviča, SchP.**

Taktiež s platnosťou od 1. júla 2023 bol ustanovený na zvyčajnú diakonskú prax - 6 týždňov počas letných prázdnin - za diakona pre našu farnosť Prievidza - mesto **dp. Pavol Kordík.**

Zahrňme ich do svojich modlitieb, aby zodpovedne konali svoju službu pre dobro veriacich našej farnosti.

Úprava sv. omši počas letných dovolení a prázdnin

Na základe diskusie o plánovaných zmenách sv. omši počas letných prázdnin a dovolení farská rada navrhla iný režim časov sv. omší. Uvedený návrh sme

s pátrami piaristami zväžili a akceptovali. To zároveň prinieslo ďalšie zmeny, ktoré nájdete v nasledujúcej tabuľke.

Jozef Repko, farár

Kostol	Pondelok až štvrtok	Piatok	Sobota	Nedeľa a prikázaný sviatok v deň voľna	Prikázaný sviatok v pracovný deň	Prvo- piatkový týždeň Po - Pia
Farský Kostol sv. Bartolomeja Prievidza - mesto www.farapd.sk	16:30	16:30	06:00 16:30	07:30 09:00 10:30 18:00	06:00 12:00 16:30	12:00 16:30
Kostol Najsvätejšej Trojice Kláštir piaristov www.piaristi.sk	06:30	06:30 18:30	07:30 18:30	07:00 09:30	06:30 18:30	6:30 (v piatok aj o 18:30)
Kostol Nanebovz- tia Panny Márie cintorín	Pohreby Grkat: podľa aktuálnych oznamov	Pohreby Grkat: podľa aktuálnych oznamov	Grkat: podľa aktuálnych oznamov	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.	17:00 Grkat: podľa aktuálnych oznamov	
Farský Kostol sv. Terézie z Li- sieux Zapotôčky, www.zapotocky.sk	17:30	17:30	17:30	08:00 10:00 19:00	07:00 17:30 19:00	Po - Pi: 17:30 (v utorok, štvrtok a piatok aj o 7:00, v sobotu o 8:00)

12. – 13. AUGUST
2023

Prievidzská púť

K NANEBOVZATEJ PANNE MÁRII

SOBOTA

- 16:30 Vešpery (*farský kostol*)
16:45 Slávnostný sprievod z farského kostola na Mariánsky vršok
17:30 Modlitba posvätného ruženca (*Mariánsky vršok*)
18:00 Svätá omša – Jozef Repko (*Mariánsky vršok*)
19:20 Akatist k Presvätej Bohorodičke – Jozef Durkot (*Mariánsky kostol*)
20:00 Koncert Jany Zubajovej – Fénix Tour (*Mariánsky vršok*)
22:15 Svätá omša a adorácia – Pavol Škovránek (*Mariánsky vršok*)

NEDEĽA

- 7:30 Liturgia sv. Jána Zlatoústeho – Jozef Durkot (*Mariánsky kostol*)
9:15 Modlitba posvätného ruženca (*Mariánsky vršok*)
10:00 Slávnostná svätá omša – Ján Hríb, SchP, piarista (*Mariánsky vršok*)

Možnosť sv. spovede v sobotu 17:15 – 19:30 a v nedeľu 8:30 – 9:45.

Ostatné sv. omše v Prievidzi počas pútnického víkendu:

Farský kostol - nedeľa 18:00; piaristický kostol - sobota 18:30, nedeľa 7:00; Zapotôčky - sobota 17:30, nedeľa 8:00, 10:00, 19:00.

Výsledok bol dobrý aj preto, lebo ľudia už chceli zmenu

Čo ho motivovalo pustiť sa do politického života? S akými nádejami doň vstupoval a aká je realita? Porozprávali sme sa s primátorom Bojníc Ladislavom Smatanom.

▪ **Téma tohto čísla Bartolomeja je: Výsledok.** Na jeseň si sa rozhodol kandidovať za primátora Bojníc a krajského poslanca. Do oboch funkcií ťa zvolili. Čo s polročným odstupom hovoríš na tento výsledok?

Určite tu bola taká silná energia s tou našou partiou, s ktorou sme sa dali dokopy a ľudia nám fandili. Ale výsledok bol taký dobrý aj preto, lebo ľudia chceli zmenu. Po takej dlhej dobe už po nej v Bojniciach túžili. Je to, samozrejme, pre nás veľký záväzok. A pre mňa osobne veľká česť môcť takýmto spôsobom slúžiť. Ja som tiež nad tým rozmýšľal, že čo s tým vlastne? A tak nejak mi docvaklo, že sa vo Svätom písme píše o úzkej ceste a tesnej bráne, ktoré vedú do kráľovstva Božieho - možno toto je tá moja úzka cesta a tesná brána. Je to veľmi zaväzujúce. A nie je to ľahké.

▪ **Máš už toho za sebou v živote veľa. Podarilo sa ti vybudovať firmu, veterinárnu prax a mnoho iných vecí. Mohol by si skôr pomýšľať na zaslúžený oddych. Prečo si sa rozhodol uchádzať o verejné funkcie práve v tejto etape svojho života?**

Tých dôvodov bolo viac. Jedným z dôvodov bolo, že sa už na to nedalo veľmi pozerieť. Mal som možnosť cestovať do zahraničia, videl som, že veci sa dajú robiť aj inak. A že by to mohlo byť iné aj tu u nás. To bola možno taká druhá motivácia, tá skúsenosť, ako sa to dá robiť inde a inak. Keby to tu všetko fungovalo, tak by som určite nekandidoval. Nejaké naplnenie osobných ambícií tam nebolo, lebo som práve v takom opačnom móde, inšpirovaný púštnymi otcami. To by bol úplný protiklad s tým mojim módom, do ktorého sa snažím naladiť.

Ďalšou motiváciou bolo aj to, o čom som nechcel veľmi hovoriť. V našej rodine sa stala tragédia. Mám dve netere - ale teraz už na tomto svete žije len jedna. Druhá sestrina dcéra Zuzka zomrela aj so svojim manželom pri autonehode. Predtým boli veľmi angažovaní, pomáhali iným, boli nezištní. Často sa venovali dobrovoľníctvu, pomoci v mimovládnych organizáciách. Žili pre iných. Manželovi mojej netere, Vladkovi Dolinayovi, neboli ľahostajné verejné veci. Stal sa poslancom v Petržalke, v Bratislavskom samosprávnom kraji, kandidoval aj do Národnej rady, kam sa síce nedostal - ale potom bol štátnym tajomníkom na ministerstve kultúry. Onedlho na to sa stala tá tragická nehoda, pri ktorej obaja zomreli. Ako by im pomyselne vypadol štafetový kolík z ruky. Chcel som ho symbolicky prebrať a pokračovať v tom, čo oni už nemôžu. Viem, že určite by boli radi, keby vedeli,

že som do tohto šiel, lebo sme sa o tom rozprávali aj predtým.

▪ Často počúvame o tom, čo v prostredí mesta a kraja nefunguje. Pre nezainteresovaného to musí byť svet plný prekvapení. Je po polroku aj niečo, čo t'a v tomto pre teba celkom novom prostredí prekvapilo pozitívne?

Každý deň som sa snažil nájsť aspoň jednu pozitívnu vec a občas sa mi to aj podarilo. (Úsmev.) Napríklad sme našli stavebný úrad zavalený žiadosťami, ktoré neboli dva až tri roky vybavené. Udiali sa tam personálne zmeny, jedna pani nám dala výpoveď. Veľmi sa teším, že sa nám podarilo nájsť nových kolegov, ktorí si spravili potrebné skúšky a snažia sa o reštart toho úradu. Ďalším pozitívom je určite to, že pracujeme ako tím, a s mojou zástupkyňou Antóniou Kováčovou Píšovou sme dobrý tandem. Vzájomne sa dopĺňame a každý deň sa povzbudzujeme. Otvárame skrine, nachádzame kostlivcov a vetráme... Výsledky nebude vidno hneď, ale verím, že sa to podarí nastaviť tak, aby sa tomu, čo príde po nás, alebo nám o štyri roky, robilo oveľa ľahšie.

▪ A na druhej strane, čo je pre teba najťažšie v novom prostredí? S čím si nerátal a je to náročnejšie, než si čakal?

Je to iné než komerčné prostredie, vlastná firma, kde si človek rozhodne a ide za niečím. Tu všetko podlieha legislatíve, zákonným rámcom, pravidlám. Všetky procesy schvaľovania v zastupiteľstve, verejné obstarávanie a ďalšie súvisiace veci sú zdĺhavejšie, komplikovanejšie, než som očakával.

▪ Nedávno sme sa stretli na slávnostnej svätej omši pri príležitosti oslavy 30. výročia piaristickej školy. Celebroval ju apoštolský nuncius Mons. Nicola Girasoli, ktorý celé spoločenstvo oživil svojou otvorenosťou a radostným prežívaním bohoslužby. Okrem iného hovoril o tom, že potrebujeme vždy znova nabiť svoje duchovné batérie, pretože ak je naša batéria nízka, nemôžeme byť šťastní.

Kde dobíjaš svoje duchovné batérie?

Moje duchovné baterky si musím nabiť ráno, pretože potom ma už deň pohltí a strhne. Väčšinou si privstanem a potrebujem sa stretnúť sám so sebou a s Bohom v úplnom tichu, aspoň pol hodinu, ale ideálne aj dlhšie, pokojne aj dve hodiny. Ako duchovné čítanie využívam púštnych otcov, ale, samozrejme, v prvom rade Božie slovo, čítanie z toho dňa a rozjímanie o ňom. Chodia mi od minoritov krátke zamyslenia na každý deň. Táto osobná modlitba a duchovné čítanie je teraz pre mňa najväčší oddych. Veľmi mi pomáhajú aj žalmy. Môj spovedník mi navrhol, aby som sa ich učil naspamäť. Je veľmi dobré si žalmom naplniť myseľ, pretože žalm sa mi v priebehu dňa v určitej situácii zrazu vyplaví. Napríklad niekde som a už to tam neviem vydržať, ale musím v tom prostredí ostať, a zrazu si v duchu poviem na povzbudenie žalm. Toto ma teraz naplňa a stále manželku otravujem, že jej poviem niektorý žalm. Ale som v tom iba na začiatku a mám „zmáknuté“ žalmy 1, 51, 121 a 131, ktoré vrelo odporúčam.

Naša viera je dobrá v tom, že stále môže byť iná. Nemusíme zotrvať v tom, že mám nejaký svoj rituál a nejakú naučenú modlitbu. Pán Boh robí všetko nové. S manželkou máme také obdobia. Napríklad sme sa v jednom období spolu modlili ruženec a mali sme spoločné úmysly. Teraz nás zasa inšpirujú púštni otcovia, ktorí v ranom kresťanstve v tichu, modlitbe a samote rozjímali a približovali sa Bohu. Veľmi ma inšpiroval aj Exodus 90 - duchovný program pre mužov, ktorý je založený na troch pilieroch - modlitbe, askéze a bratstve. Pred rokom sme boli v Bojniciach partia chalanov. Každý sme do toho išli kvôli niečomu inému, jeden z nás napríklad kvôli bratstvu, ktoré mu chýbalo. Veľmi mi to pomohlo.

▪ Než si sa rozhodol verejne angažovať, často si navštevoval Škótsko a mestečko St. Andrews. Na Facebooku si písal,

že táto krajina bola pre teba pustovnou, v ktorej si nachádzal miesto na zamyslenie, ale aj priestorom bohatým na podnety. Čím by sme sa mohli od St. Andrews inšpirovať pri rozvoji regiónu alebo mesta?

Ja som úplne prepadol Škótsku. Medzi Slovenskom a Škótskom je veľmi veľa podobností. Nielen počet obyvateľov. Oni majú whisky, my máme slivovicu. Oni majú haggies, my máme jaternice. Oni majú kilty, my máme kroje. Je tam veľmi veľa podobností. Šiel som do Škótska preto, lebo moja žena sa chcela učiť angličtinu. Tak sme sa tam prihlásili do jazykového kurzu na dva týždne. Vôbec som nevedel, kam ideme - napokon to bola láska na prvý pohľad a často sa tam vraciam.

St. Andrews je tretie najnavštevovanejšie miesto v Škótsku po hlavnom meste a horách, niečo ako Bojnice. O historické dedičstvo sa citlivo starajú a to mestočko má úžasné genius loci. Veľmi sa mi páči, ako pokorne a skromne žijú. Ľudia sa tam nikam nenaháňajú. Tam je normálne dodržiavať rýchlosť a netelefonovať v aute - keby človek niečo také spravil, tak by sa na neho dívali ako na masového vraha. Tam skrátka nikoho ani len nenapadne stavať na miestach, kde by to mohlo narušovať historické pamiatky. Tých inšpirácií je mnoho, hlavne dodržiavanie pravidiel, poriadok - dalo by sa o tom veľa hovoriť. To treba zažiť.

▪ Keďže som tiež zamestnancom samosprávy, uvedomujem si, že si bol zvolený v náročnom období, asi najkomplikovanejšom za posledné tri dekády. Je veľmi ťažké realizovať rozvojové investície, zvlášť ak neboli pripravené. Bojujeme s nedostatkom príjmov, rôznymi bariérami, a všetci majú od nás veľké očakávania. Napriek tomu, máš nejaký sen, ktorý prinesie konkrétny výsledok, ktorý chceš určite v Bojniciach zrealizovať?

Išli sme do volieb s tým, že sme mali plán, v ktorom sme poukazovali na veci, ktoré treba zlepšiť. Všetky by sme ich radi zrealizovali... Na konci minulého roka sa realizovala rekonštrukcia kanalizácie na južnej strane Hurbanovho námestia. Zmluva bola postavená tak, že ten, čo si to rekonštruoval, nemusel vrátiť námestie do pôvodného stavu. Takže nás teraz čaká taká vynútená investícia. Táto oprava námestia sa stala našou prioritou, aby sme sa nemuseli hanbiť pred turistami.

Druhý konkrétny výsledok, ktorý by som rád zanechal, je spustený parkovací systém. Tento už bol pripravovaný v minulosti, ale z rôznych dôvodov sa nespustil. Radi by sme ho spustili čo najskôr. Cieľom nie je potrestať obyvateľov, aby platili, ale regulovať statickú dopravu, motivovať návštevníkov mesta, aby si zaparkovali na záchytné parkoviská, aby sa mesto uvoľnilo. Výnosy chceme využiť na opravy ciest a chodníkov - aj preto vytvárame novú firmu, ktorá bude systém prevádzkovať. Som rád, že to bude transparentné.

V nejakej podobe sme zdedili aj zámok a jeho okolie. Považujem za veľkú výzvu to, aby sme toto územie aspoň v súčasnom stave zachovali aj pre ďalšie generácie. Aby sa nepovolila výstavba v okolí Bojnického zámku, ktorá by narušila charakter lúky a prostredia okolo neho - za to tu bola aj petícia. Máme ale nejaké dedičstvo z minulosti, rozhodnutia našich predchodcov. Nebude to jednoduché.

Mnohé sa deje aj mimo verejnej pozornosti, v každodennom kolobehu. Napríklad prehodnocujeme rôzne zmluvy uzavreté aj pred desiatkami rokov. Chceme zachrániť pre Bojnice hodnoty, ktoré by sme mohli ľahko stratiť. Takže bojujeme na viacerých frontoch.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko
Foto: archív Ladislava Smatanu

1. S manželkou Ivetou v Škótsku
2. S Katarínou Macháčkovou, primátorkou Prievidze, a Petrom Balíkom, dnes ministrom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, po pracovnom stretnutí k transformácii Hornej Nitry 11. januára 2023 v Bojniciach
3. Pred voľbami 2022 s kandidátmi na poslancov mestského zastupiteľstva z tímu Plán Bojnice

Ladislav Smatana (58) detstvo prežil v Bojniciach. V období dospievania mal vážny úraz, ktorý prerušil jeho dovtedy najväčšiu vášeň, ktorou bol basketbal. Blízkosť smrti spôsobila, že v čase mladosti, keď človek väčšinou rieši úplne iné veci, začal pátrať po zmysle ľudského života. V roku 1988 ukončil Vysokú školu veterinárnu v Brne. Neskôr krátko študoval aj medicínu v Prahe s úmyslom ísť liečiť ľudí do chudobných krajín Afriky. Napokon sa ale vrátil k veterine a založil súkromnú veterinárnu prax pre malé zvieratá v Bojniciach. Zlomovým bodom bola pre neho zahraničná stáž na Veterinary Teaching Hospital Colorado State University vo Fort Collins, kde zistil, ako inak sa dá robiť veterinária pre malé zvieratá, a tieto poznatky preniesol domov. S pomocou šikovných kolegov vybudoval kliniku, v ktorej pracuje 15 ľudí a kam sa chodia inšpirovať veterinári z celého Slovenska. V jesenných spojených komunálnych a regionálnych voľbách v roku 2022 sa rozhodol uchádzať o dôveru voličov. Bol zvolený za poslanca zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja aj za primátora kúpeľného mesta Bojnice.

Premena srdca je výsledkom našej dôvery

Pojem výsledok sa mi automaticky spája so športom. Ale nebudem tu písať o športovom výsledku, ide nám o výsledok, ako o ňom píše apoštol Pavol.

„Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý.“ (1 Kor 9, 24-27)

Uvedené slová apoštola nám pripomínajú, o aký výsledok sa máme usilovať v svojom živote - dosiahnuť večnú blaženosť. Je preto namieste otázka, čo je potrebné v živote uskutočňovať, aby sme dosiahli večné šťastie u nášho Otca.

Pôsobenie Božieho slova

Jednu z ciest nám naznačuje aj podobenstvo o rozsievačovi, ktoré sa končí slovami: „A u koho bolo zasiaté do dobrej zeme, to je ten, kto počúva slovo a chápe ho a ono prináša úrodu: jedno stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú.“ (Mt 13, 1-23) To je výsledok, z ktorého má rozsievač radosť, že jeho úsilie nevyšlo nazmar.

Ježiš týmto podobenstvom vysvetľuje tajomstvo svojho života, tajomstvo Božieho kráľovstva, tajomstvo jeho slova v nás. Cez poukázanie na ťažkosti, s ktorými sa rozsievač stretol pri rozsievaní semena - kraj cesty, kamenistá pôda, trnie - prichádza prekvapenie z neočakávanej úrody.

Práve tak pôsobí semeno Božieho slova v našich srdciach. Toto slovo je totiž živé a večné a rodí nás k Božiemu obrazu. Ježiš ho hlásal a priniesol. Ale ľudské srdce podobne ako neúrodná pôda ho neprijíma. Dokonca sa rozhodlo ho odmietnuť.

Nebát sa prekážok

Zázraky, ktoré Ježiš konal, sa mnohým páčili; ale to, čo hovoril, sa mnohým nepáčilo. Dôvodom bola skutočnosť, že prijať Ježišovo slovo často znamená konať

ináč ako ostatní, ísť proti názorom iných, lebo presadzujú, čo nie je v súlade s Božím zákonom.

A tak nás Ježiš podobenstvom o rozsievačovi učí, že pri počúvaní Božieho slova sa máme učiť od roľníka, ktorý zasieva semeno s nádejou, že mu prinesie úrodu. Vie, že z odumretého semena vzíde nová úroda. Semeno, ktoré bolo teraz obetované, zaručuje život pre budúcnosť. Nemáme sa nechať odradiť prekážkami, ktoré môžu nastať pri zasievaní semena Božieho slova, ale máme mať úplnú nádej v Otca a v jeho slovo, že prinesie dobrý výsledok, ktorý je istý.

Aj my si máme byť istí prekvapivou úrodou Slova. Ono musí do nás vstúpiť a prekonať vrstvu zla v našom srdci, aby nás obrátilo a uzdravilo. Preto aj keď v sebe môžeme v určitých obdobiach či situáciách pozorovať, že odporujeme Slovu, nemá nás to zrážať k zemi a privádzať k rezignácii, ale práve cez toto poznanie máme dospieť k tomu, že si uvedomujeme, na akom poli bojujeme - a že konečné víťazstvo patrí jeho slovu. Istotne nejde o výsledok nášho snaženia.

Spolupráca s Bohom

Vždy si musíme uvedomovať, že úroda je Boží dar - sám Boh, ktorý sa daruje. Vyžaduje však od človeka, ktorý vypočuje slovo, aby ho chcel aj pochopiť. V tomto duchu nabáda aj prorok Ageus svojich súčasníkov, aby začali stavať Boží chrám, lebo si postavili svoje domy, ale Pánov dom nechávali pustý: „Všimnite si, ako

sa vám vodí! Siali ste veľa, málo ste zväžali; keď ste jedli, nenasytili ste sa; keď ste pili, nenapojili ste sa; obliekaním ste sa nezohriali a kto robil za mzdu, dával mzdu do deravého vrečka. Preto sa nad vami zavrelo nebo, že niet rosy a zem nevydala svoju úrodu. Privolal som suchotu na zem, na vrchy, na obilie, na mušt, na olej a na všetko, čo zem vydáva; na ľudí, na zvieratá a na všetku prácu rúk.“

Prorok poukázal na to, že ľudia nemajú Božie požehnanie vo svojom úsilí, lebo zabúdajú na oslavu Boha. A tak celý zvyšok ľudu poslúchol hlas Pána, svojho Boha, a slová proroka Aggea, a dali sa do roboty na dome Pána zástupov, svojho Boha (porov.: Ag 1, 5-13). Aj v tejto skúsenosti Izraela môžeme nájsť úmeru - ak spolupracujem s Bohom, prichádza dobrý výsledok - požehnanie.

Dobrá pôda

Podobne to pripomína aj apoštol Pavol Korint'anom: „Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast. Podľa Božej milosti, ktorú som dostal, položil som ako múdry staviteľ základ a iný na ňom stavia.“ Potom ich však aj nabáda, nech si každý dáva pozor, ako na ňom stavia. Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je už položený, a je ním Ježiš Kristus (porov. 1 Kor 3, 4-11). A pripomína: „Ten, čo dáva rozsievачovi semeno a chlieb na jedenie, dá a rozmnoží vaše osivo a dá vzrast plodom vašej spravodlivosti.“ (1 Kor 9, 10)

Môžeme teda skonštatovať, že semeno Božieho slova sa zasieva všade, nešetí sa ním ani nekalkuluje, každému je ohlasované a ponúknuté k spolupráci. Ona vychádza z pozorného a usilovného a ochotného načúvania slovu, aby mohlo preniknúť hlboko do srdca a uzdraviť ho. Vnútro totiž môže byť choré. Tvrdosť, povrchnosť a mnohé sebecké záujmy sú prekážkami, na ktoré podobenstvo

poukazuje ako na pôdu, v ktorej sa nemôže slovo ujať. Ale ak je slovo prijaté s dobrým úmyslom v dobrom srdci, určite sa dostaví účinok a prinesie ovocie milosti - v rôznom rozsahu, podľa toho, ako kto Boží dar prijme a ako s ním spolupracuje. Veľmi trefne to napísal sv. Ján Zlatoústý: „Keby roľník v bežnom živote sial zrna na skalnatý terén, či do trnia, alebo na cestu, len by mrhal zrnom a aj tak by ich nezmenil na úrodnú pôdu. Skala zostane skalou, cesta cestou a trnie trní. V duchovnom svete je to ale iné. Kamene sa môžu premeniť v úrodnú zem, po ušliapaní ceste sa už nemusí šliapať a nemusí byť prístupná pre všetkých prechádzajúcich, ale môže sa stať úrodným poľom, a tiež trnie sa môže dať vykoreniť, aby zasiaté obilie mohlo slobodne rásť a vydať svoju úrodu. Keby všetky tieto premeny neboli možné, Pán by nerozsieval. A ak sa vo všetkých, ktorí počuli slovo, neuskutočnila táto premena, potom to nie je vinou rozsievачa, ale tých, ktorí nechceli svoj život zmeniť, aj keď im Pán preukázal svoju veľkú lásku.“

Účinok slova je vždy vecou spolupráce medzi Bohom a človekom. Je výsledkom našej dôvery, že Boh pôsobí v mojom srdci a vie ho premeniť, len my to musíme chcieť, musíme tomu uveriť. A tak ako výsledok práce roľníka záleží od Boha, ktorý dáva vzrast semenu, aj výsledok našej zmeny záleží na tom, či sme ochotní spolupracovať s Božou milosťou a uveriť tomu, že Boh nás vie premeniť. On vie aj v nás uskutočniť to, že náš život prinesie mnohonásobnú úrodu, ktorá nás privedie k večnému šťastiu v jeho kráľovstve. Túžime však po takomto výsledku nášho života?

Jozef Repko, farár

Spracované podľa:

Silvano Fausti, Nad evanjeliom podľa Matouše.
Meinrad Limbeck, Evangelium sv. Matouše.

Láska je trpezlivá

V najbližších témach katechetického okienka nám všetkým túžim ponúknuť pohľad na lásku. Pohľad, ktorý vychádza od apoštola Pavla - z Hymnu na lásku. Svätý Pavol hovorí: „Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé, neteší sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy. Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží.“ (1 Kor 13,4-7)

Láska je najvyšším darom Božej milosti, ktorá sa získava namáhavým putovaním. Vyžaduje vynaloženie úsilia a potu. Možno niekedy prideme na rázcestie a nevieme, kadiaľ pokračovať, alebo dokonca zídeme z chodníka. Pozrime sa v krátkosti na apoštola Pavla a jeho cestu lásky, ktorú ponúka v Prvom liste Korintňanom, lebo Božie slovo zaznieva aj pre náš život, aby sa stal cestou lásky.

Boh je trpezlivý

Láska je trpezlivá. V anglickom preklade „Love is patient“, v gréckom „Agapé makrothymeí“ (= láska má veľké srdce). Celá Biblia svedčí o tom, že Boh je trpezlivý. V Starom zákone sa predstavuje ako nesmierne trpezlivý a milosrdný voči starozákonnému ľudu. V Novom zákone prostredníctvom Ježiša a jeho postoja k hriešnikom, ale aj v podobenstvách a podobne, zosobňuje božskú trpezlivosť.

Odpútanie od seba

Trpezlivosť je znakom toho, že sme sa odpútali od seba samých. Trpezlivý človek je úplne oddaný Bohu - uvedomuje si, že Boh je pri mne, že On ma vedie po najlepšej ceste a že On ma miluje.

Opakom trpezlivosti je netrpezlivosť - znak prilipnutia k našim plánom, túžbam a myšlienkam. Prejavuje sa hnevom, posudzovaním, súperením, klamstvom, nepremyslenými rozhodnutiami, zraňujúcimi slovami...

Dar trpezlivosti

Teraz sa na chvíľu zamyslime. Akými sme my? Sme trpezliví voči sebe samým? Voči druhým? Voči Bohu?

Trpezlivosť nie je samozrejmosť - je to dar. Dar lásky, ktorá sama plodí lásku. Vďaka trpezlivosti formujeme druhých k láske, utužujeme nádej a preukazujeme, aká má byť aj viera. Trpezlivosť nám sprostredkúva pokoj srdca a učí nás kráčať v šľapajach nášho Boha.

Láska je trpezlivá a my sa musíme naučiť žiť s takou láskou. Čo konkrétne to znamená? Máme brať bližných takých, akí sú, a nepokúšať sa ich meniť. Neprijemnosti máme prijímať s pokojom a máme im dovoliť ohroziť aj naše najdôležitejšie plány. Nepredvídateľnými okolnosťami sa nemáme nechať vyviesť z miery.

Stat' sa trpezlivými

Ako sa máme stať trpezlivými? Musíme na to vlastniť svetlo viery, lebo bez toho svetla všade vidíme len tmu. Musíme mať vieru v pravdu - istotu, že všetko, čo máme (okrem hriechu), je od Boha. Musíme objaviť, že Boh je najlepšie dobro a že jeho vôľou je, aby sme sa mu odovzdali. Musíme sa naučiť poznať a priznať si svoje nedostatky.

Na prvý pohľad to všetko vyznieva ťažko. Ale nebojte sa, dokážeme to všetci. Len prosme Boha o to, aby naša láska bola trpezlivá.

Pavol Škovránek, kaplán

...tri otázky pre kondičného trénera Ivana Daumera

Môj dnešný respondent, kouč hádzanej a kondičný tréner Ivan Daumer, dosiahol významný športový úspech ako vicemajster Slovenska v hádzanej. Považuje ho za najväčší úspech svojho života? Alebo hľadá aj čosi viac? To sa dozvieme v našom krátkom rozhovore.

1

Čo je podľa vás kľúčovým prvkom úspechu?

Myslím si, že každý jeden z nás má svoj vlastný kľúč iný. Pre mňa to je zotrvanie pri tom, čo robím, a neodrádzanie sa niečím, čo mi nejde, respektíve neúspechmi. Stále si idem za tým, čo chcem dosiahnuť. Myslím si, že to je ten správny motor k úspechu ako takému.

2

Čo považujete za váš najväčší dosiahnutý športový úspech?

Osobne nemám veľa športových úspechov, ale tým, že som hrával hádzanú, za môj najväčší dosiahnutý úspech považujem titul vicemajstrov Slovenska v kategórii mladších dorastencov z roku 2011, ktorý sme získali na palubovke Považskej Bystrice. Hádzaná ako šport je môjmu srdcu veľmi blízka. V súčasnosti sa jej venujem z trénerskej réžie, a tak športové úspechy získavam skôr z tejto pozície, keďže trénujem miniprípravku a vždy sa teším z ich úspechu. Radosť mi robia tiež moji zverenci kondičného tréningu, ktorí sú úspešní v širokej škále športov od karate cez hokej, cyklistiku, volejbal až po hádzanú.

3

Čo považujete za váš najväčší dosiahnutý osobný úspech?

Pre mňa je najväčším úspechom moja rodina. To, že mám dcéru Zaru a skvelú manželku Veroniku, s ktorou ju - myslím si - dobre vychovávame. Osobným úspechom je aj rodinná súdržnosť. Máme perfektný vzťah s rodičmi i súrodencami, čo nás spája dokopy. Myslím si, že to je to najpodstatnejšie v živote človeka.

Ivan Daumer sa narodil v roku 1993 v Bojniciach. Ako osemročnému mu učarovala hádzaná a stal sa brankárom. Hral ju až do mužskej kategórie. Vyštudoval Fakultu športových štúdií Masarykovej univerzity v Brne a pracuje ako kondičný tréner.

Mário Orság
Foto: archív Ivana Daumera

7.

časť

Ako dobre, že si!

Pripravený Adam sa ocitá na pokraji udalosti, ktorá zmení podobu celej jeho existencie. Touto udalosťou je jeho stretnutie s Evou. Len ono mu zjaví pravý význam jeho jestvovania. Ján Pavol II. nazýva tento nasledujúci krok cestou hľadania. Adam putuje k prvotnej jednote. Nezabúdajme, že jeho cesta je aj naším putovaním.

AKADEMIA
Kanola Koptylu

Prvá vec, ktorú musíme zdôrazniť, je, že Adam nie je ani dizajnér, ktorý Evu navrhol, ani inžinier, ktorý ju skonštruoval. Jej prekvapujúca prítomnosť v jeho živote presahuje všetky jeho predstavy.

Výkrik radosti

Láska môže len prekvapovať. Je vždy zjavením, ktoré sa nedá nijako napláňovať ani vytvoriť. Biblia používa obraz spánku, aby vyjadrila Adamovu nespôsobilosť a neschopnosť vytvoriť Evu. Boh zosiela na Adama hlboký spánok a následne utvorí telo ženy priamo z tela muža. A opäť je to sám Boh, kto privádza stvorenú ženu k jej mužovi a predstavuje mu ju ako pomoc, ktorá mu je rovná.

Nemôžeme sa preto čudovať výkriku radosti, ktorý vychádza z Adamových úst, keď vidí Evu: „Konečne!“ Teší sa, pretože Eva mu ukazuje, ako veľmi skutočnosť presahuje všetky jeho očakávania. Adam stojí pred novou ľudskou bytosťou, ktorej prítomnosť obohacuje a rozširuje horizont jeho púte životom.

Stvorení pre lásku

Keď spoznáme lásku, sme ňou nanovo stvorení. A podobne ak milujeme druhých, tak v istom zmysle ich zasa tvoríme. Ved' milovať niekoho neznamena len brať do úvahy jeho dobré vlastnosti a oceňovať ich. Milovať niekoho je predovšetkým byť rád tomu, že je. Milovať znamená povedať: „Ako dobre, že si!“ Telo nás nemá uzavrieť do seba tak, že nás bude vylučovať a oddeľovať od ostat-

ných ľudí. Práve naopak. Telo nám dáva možnosť prežívať realitu toho druhého tak, ako ju prežíva on. Podľa Knihy Genézie je telo na to, aby vytváralo medzi ľuďmi most, a nie na to, aby ich rozdeľovalo. Vzájomná prítomnosť jedného človeka v druhom umožňuje obom obývať vnútorný priestor toho druhého.

Je pravda, že každý, kto miluje, skôr či neskôr bude zranený. No toto riziko zranenia v sebe ukrýva aj pozitívny význam. Emócie sú vstupnou bránou do života druhých ľudí, a tak nás vyvádzajú von zo seba samých. A tým, že môžeme vstupovať do sveta druhých a že môžeme vzájomne zdieľať svoj život, učíme sa žiť tak, aby sa náš život stával bohatším. A pre to sa isto oplatí riskovať.

Text: Miroslav Turanský

Foto: Peter Melicherčík

Sobáš lásky

Je dobré občas postáť.

V Bazilike sv. Františka v Assisi je freska, ktorej reprodukcia visí na jednej chodbe nášho kláštora v Ríme. Vždy som okolo tohto obrazu prechádzal cestou na prednášky. Nenachádza sa na špeciálnom mieste, predsa sa však pri ňom možno zastaviť a väčšinou nebyť rušený.

Je na ňom scéna zo svadby sv. Františka. Väčšina z vás zrejme nevedela, že František sa oženil. Dal by sa z toho urobiť pekný bulvárny titulok, ale história spred 800 rokov zas až taký bulvárny potenciál nemá. Preto môžeme opustiť túto fantáziu a uviesť veci na pravú mieru. Pozeráme sa na symbolické zobrazenie, v ktorom si František berie Pani Chudobu, ktorej ruku mu podáva sám večný veľkňaz - Kristus.

Nevesta je na prvý pohľad zvláštna. Črty jej tváre sa ani v stredoveku nemohli blížiť k ideálu krásy. Svadobné šaty, hoci biele, sú mozaikou záplat previazanou obyčajným lanom. Šaty nesiahajú po zem, ale končia nad členkami. Nadväzuje na ne trnie, cez ktoré možno zahliadnuť bosé nohy. Napriek tomu Chudoba pôsobí vznešene a od svojho ženícha je evidentne vyššia. Za družičky má Nádej a Lásku - dve dievčiny, ktoré sú na dosah jej ľavej ruky. Keby sa niekto mohol pozrieť na nevestu od chrbta, videl by predovšetkým nádherne rozkvitnuté ľalie a ruže, a tiež krídla.

Nad trojicou František, Kristus, Chudoba sa vznášajú dvaja anjeli. Prinášajú Bohu Otcovi veno od ženícha - červené rúcho z drahej látky, plný mešec a elegantný meštiansky dom. František práve nasadzuje svojej vyvolenej na prstenník obrúčku. On už má stigmy. Toto je manželstvo z nerozumu, toto je sobáš lásky.

Peter Pikulík, OFMConv

BARTOLOMEJ

ROZPOČET PRÁVOTVORBY PRÁVOTVORBY 1. číslo 1. 1. 1993. cena 3,- Kč

Oznam

Podobne ako pred 30 rokmi prvé číslo Bartolomeja, aj to nasledujúce augustové bude vydané až na prievidzskú púť.

Redakcia

Na obrázku je titulka prvého čísla Bartolomeja z augusta 1993

Čo pre teba znamená priniesť dobrú úrodu pre Pána?

- **Vdp. Ondrej Š.:** „Pre mňa to znamená, že tento kúsok času tu na zemi treba využiť na to, aby sme sa naučili milovať, a tak sa potom mohli stretnúť s Večnou Láskou.“
- **Anka (68 r.):** „Dobrá úroda? Predstavujem si mať srdce čisté, pokorné, vedieť pomôcť, keď ľudia potrebujú pomoc, modliť sa za ľudí, za svet, za pokoj, za duše v očistci, zmyšľať len dobre, nechať vyniknúť druhého, pokorovať sa, byť soľou a svetlom... Mať Pána Boha na prvom mieste! Nehovorím, že to viem, ale veľmi po tom túžim.“
- **Ľubka (55 r.):** „Dobrá úroda pre Pána? Jednoducho žiť život s Ježišom Kristom denne a žiť živú vieru s Ježišom.“
- **Martin (30 r.):** „Znamená to pre mňa priviesť čo najviac ľudí k Pánovi, k viere, alebo len posilniť to, čo už v nich je. V praxi to pre mňa znamená byť dobrý a láskavý k ľuďom a byť im nápomocný v rôznych situáciách, byť prítomný a počúvať, čo potrebujú, aby som im ukázal správny smer a cestu k Bohu.“
- **Filip (24 r.):** „Dať mu život. O ostatné sa on už postará.“
- **Táňa (28 r.):** „Hľadať jeho vôľu, vstupovať do vecí, do ktorých ma volá, počúvať Ducha Svätého a poslúchať ho. S týmto nastavením môžem prinášať dobrú úrodu pre Pána.“
- **Mária (42 r.):** „Keď chcem mať v záhrade dobrú úrodu, musím zasieť dobré semená a poctivo sa o ne starať. Podobne je to aj s úrodou pre Pána. Musím mať stále na mysli, že chcem priniesť dobrú úrodu. Znamená to milovať Boha a blízkeho, nesiť zlé semená - neohovárať, neklebetiť, nikomu neublížovať, ale šíriť okolo seba dobro a pokoj.“
- **Margaréta (65 r.):** „Snažím sa tešiť Pána, aj keď sa mi to nie vždy darí. Ráno mám problém vstať, chcem a musím sa naučiť všetko odovzdať Božskému Srdcu už od svitania.“
- **Helenka (30 r.):** „Chcem sa viac modliť a prosím o túto milosť.“
- **Michal (40 r.):** „Mal by som viesť život podľa Božích prikázaní. Odpúšťať, neposudzovať, pomáhať druhým. Všetko sa odvíja od lásky k blížnemu. Mám čo doháňať.“
- **Pavína (75 r.):** „Moja dobrá úroda znamená, aby som bola vd'ačná Pánovi za každý deň života, za to, že mi ho daroval; aby som pomáhala svojmu okoliu, koľko vládzem. Panna Mária mi vždy vyprosí pomoc od Ducha Svätého.“
- **Alíka (76 r.):** „Plniť si svoje povinnosti, napodobňovať Pána Ježiša, všetko, čo mi dal do opatery. Každý má svoj stupeň, treba si ho plniť a robiť všetko na väčšiu česť a slávu Božiu. Utrpenie obetujem Pánovi, aj modlitby. Všetko z lásky.“
- **Anna (50 r.):** „Svojím dobrým príkladom otvárať srdcia ľudí pre lásku k Bohu. Pripraviť ich duše, aby spoznali Boha a aby boli spasené.“
- **Magda (75 r.):** „Viem, že má Pán miluje nekonečne, no nie vždy ja jeho. Chcem mu prinášať dobrú úrodu aj tým, že prijmem svoje utrpenie a všetko, čo prináša táto doba. Ďakujem ti, Pane, že si ma nikdy nesklamal a nikdy neopustil. Dobrú úrodu chcem prinášať aj cez lásku Panny Márie. Ona ma učí ako matku milovať svoje deti, odpúšťať aj nepriateľom, milovať a žehnať ich. Aj všetkým, ktorí žijú vzdialení odo mňa, s láskou posielam na pomoc sv. anjelov.“

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagánová

Boh ma potrebuje

Blahoslavená Mária Eutýmia Úffingová

„Boh ma potrebuje, aby som bola slnečným lúčom, ktorý rozjasňuje každý deň.“ Životné heslo bl. Márie Eutýmie sa odrazilo na celom jej živote. Dokonca i vo chvíli odchodu do večnosti na chvíľu ožiaril jej tvár lúč slnka, hoci po celý zvyšok dňa bolo zamračené.

Mária Eutýmia (vlastným menom Emma) Úffingová sa narodila 8. apríla 1914 v Halverde v Nemecku. Bola piatou z deviatich detí. V detstve ochorela na krivicu. Toto ochorenie zabrzdiло jej telesný vývoj (merala len 156 cm) a zanechalo na nej trvalé následky - chodila len veľmi ťažko. Napriek tomu bola Emma radostným a pokojným dievčaťom.

Anjel lásky

Zdrojom Emminej radosti bola každodenná účasť na sv. omši. V škole ju spolužiaci aj učitelia mali veľmi radi. Takisto doma bola svojej rodine veľkou pomocou v kuchyni i pri hospodárskych prácach.

Ako 17-ročná odišla do Hopstenu, kde chodila do školy pre pomocný personál pri Nemocnici sv. Anny, ktorú spravovali klementínky. Emma, inšpirovaná ich životom, sa v roku 1934 rozhodla vstúpiť do ich kongregácie. Prijala rehoľné meno Mária Eutýmia.

Už v čase noviciátu začala Mária Eutýmia pracovať v Nemocnici sv. Vincenta v Dislankene. Doplnila si vzdelanie a od roku 1939 pracovala v tejto nemocnici ako zdravotná sestra. Od roku 1943 bola jej hlavnou úlohou starostlivosť o vojenských zajatcov rôznych národov. Hoci sa na nich Nemci dívali s pohrdaním, ona im venovala kus svojho srdca. Prezývali ju „anjel lásky“.

Ochota a pokora

V marci 1945 bolo mesto Dislanken zbombardované Američanmi. Zničená bola

i veľká časť nemocnice, v ktorej pracovala sestra Mária Eutýmia. Bolo nutné prenášať pacientov do okolitých obcí, pričom Mária Eutýmia ochotne pomáhala. Od vyčerpania potom ona sama ochorela. Po skončení vojny začala sestra Mária Eutýmia pracovať ako vedúca pracovne - najskôr v Dislankene a od roku 1948 na Klinike sv. Rafaela v Münsteri, kde sa týždenne pralo viac ako 60 dávok bielizne z kliniky aj kláštora. Napriek množstvu práce sestra Mária Eutýmia často po nociach ešte aj bdela pri lôžkach umierajúcich. Hovorievala, že „sme neužitoční sluhovia a všetko, čo konáme, sme povinní urobiť“ (porov. Lk 17,10) Ohovárania a osočovania zo strany druhých prijímala s pokorou a neprijemnú kritiku znášala bez odporu.

V roku 1954 bol sestre Márii Eutýmii diagnostikovaný zhubný nádor, ktorému 9. septembra 1955 aj podľahla. Mala iba 41 rokov. Pápež Ján Pavol II. ju blahorečil v roku 1987. Zdôraznil pri tom: „Táto jednoduchá rehoľníčka svojou obetavou službou ukázala mnohým ľuďom, že život vyrastajúci z evanjelia a viery má moc premeniť svet. V sile jej vernosti Kristovi nachádzali jej zverení vojnoví zajatci domov a ochranu. Láska zvíťazila nad nenávisťou.“

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 6; www.catholica.cz
Foto: www.hagiopedia.blogspot.com

Ahojte, kamaráti!

Vysvedčenie už máte doma a nech boli výsledky akékoľvek, verím, že neovplyvnia váš oddych a radosť z prázdnin. Treba načerpať nové sily a využiť všetok voľný čas pre nové zážitky s druhými.

Aby bol výsledok oddychu a prázdninového času naozaj dobrý, nezabudnite ho tráviť aj s Pánom Ježišom!

Dobrý Bože, prázdniny ma pozývajú oslavovať život, ktorý si mi daroval. Oddýchnem si tak od všetkých povinností, ktoré ma často ťažia. Daj, nech prázdninový čas prežijem ako dni oddychu, naberiem nové sily, ktoré som v poslednom čase stratil, a aby som sa oddýchnutý vrátil ku školským povinnostiam. Požehnaj tento prázdninový čas, aby som v ňom prežil to, čo máš pre mňa pripravené, v zdraví, a aby všetky stretnutia priniesli bohaté ovocie, aby som sa mohol tešiť z krásy tvojej stvorenia. Amen. (Bernard Behún)

5.7.

sv. Cyril a Metod, slovanskí vierozvestcovia (štátny sviatok)

16.7.

Panna Mária Karmelská

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 11 písmen, ktoré tvoria dokončenie myšlienky nemeckého básnika Johanna Wolfganga Goetheho: „Bohabojnosť je (dokončenie v tajničke).“

P	L	O	D	Y	N	I	N	D	Z	Á	R	P	M	E	J	U	K	A	Ď
K	P	O	N	E	Z	B	E	D	N	Í	K	E	T	P	O	M	O	C	V
Y	R	O	V	T	O	P	O	Č	A	L	T	S	U	A	R	S	L	E	D
H	T	T	S	U	M	O	B	E	Ť	Á	R	T	I	K	A	M	O	Š	I
U	T	P	L	L	E	J	A	K	Ý	S	O	R	U	Č	I	Č	K	Y	E
N	Ú	I	O	E	U	A	K	V	D	K	K	E	E	E	P	Ž	Z	K	V
C	Ž	J	V	L	K	Š	A	H	R	A	Č	K	Y	I	R	A	E	U	Č
Ú	B	A	I	O	I	E	N	R	H	V	A	N	I	D	O	R	L	L	E
T	A	P	N	B	N	N	Y	O	A	O	L	T	Á	R	S	T	Á	H	N
Á	A	A	A	R	O	É	S	Z	S	S	P	A	E	S	Í	Y	N	Í	C
T	L	L	A	H	A	Ť	E	N	I	Ť	T	C	K	A	M	E	N	E	E
Š	I	L	T	O	V	K	A	O	Ť	A	H	K	Í	N	V	O	K	I	Š

Použité slová:

BEŤÁR, BIJÚ, CÍN, DIEVČENCE, ĎAKUJEM, HASIŤ, HLUK, HNEV, HOSTĚ, HRAČKY, HRBOL, HRDÝ, HROZNO, HUNCÚT, CHLAPČISKÁ, KAMENE, KAMOŠI, KELT, KINO, KOLOK, KONAL, LAPAJI, LÁSKAVOSŤ, LED, LEJAK, LIPA, LOPTY, NÁLEZ, NEŤAHAL, NEZBEDNÍK, OLTÁR, ORECH, PESTRÉ, PIAR, PLAČKO, PLODY, POJAŠENÉ, POMOC, POSLUŠNOSTĚ, POTVORY, PRÁZDNINY, PROSÍM, RODINA, RUČÍČKY, SLOVINA, SRDIEČKA, STLAČ, SUMO, SYNAK, ŠIBAL, ŠILTOVKA, ŠIKOVNÍK, ŠTÁT, TÚŽBA, VLAK, ZNAŤ, ŽARTY

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „zbadá v ľudoch.“

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika od 29. mája do 2. júla 2023

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Eliška Viktory
Artur Hvizdoš
Tomáš Púpava
Daniel Komačka
Vanda Vaneková
Rebeka Vrtielová
Artur Beňadik
Bella Anna Csemerová
Zara Fehérvári
Mária Anabel Kotlárová
Nina Jankulová
Zoya Arteeva
Klára Šingliarová
Matias Drgoň
Olívia Iliášová
Olívia Paulíková
Valentína Némethová
Marcus Kotrík

Manželstvo uzavreli:

Juraj Turza - Michaela Gálová
Miroslav Dedinský - Karolína Krajčíková
Róbert Lantoši - Aneta Pažická

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Anna Némethyová, 97 r.
Emília Danková, 84 r.
Gustáv Guba, 87 r.
Paulína Gregorová, 97 r.
Vladimír Velický, 72 r.
Mária Končeková, 70 r.
Jozef Hrabovský, 90 r.
Peter Hohoš, 66 r.
Ľudovít Kubiš, 93 r.
Valéria Mokrý, 82 r.
Etela Peniašková, 87 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori:
Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Elena Cagáňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár,
Mária Melicherčíková, Mário Orság,
Mária Pytlová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - birmovanci
str. 2, 36 - Mária Melicherčíková
str. 3 - Silvia Kobelová
str. 35 - Peter Melicherčík

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Duchovná obnova Spoločenstva Piar v Prievidzi, 2. - 4. júna 2023

Sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, Prievidza, 8. júna 2023

